

Tekst 1

Regel 1 εἰ t/m βλέπειν

- 1p 1 Noteer in eigen woorden wat de losgemaakte persoon zag voordat hij losgemaakt was. Betrek in je antwoord de functie van τὸ φῶς (regel 1). Baseer je antwoord op het gedeelte dat aan tekst 1 voorafgaat (niet in dit examen afgedrukt).

Regel 1-3 ἀλγεῖν t/m καθορᾶν

Dit tekstgedeelte wordt door B. van den Berg als volgt vertaald:

Dan zouden zijn ogen vast pijn doen, en hij zou zich in paniek omdraaien naar de dingen die hij wel kan zien

- 1p 2 Citeer het Griekse woord waarop de woorden 'in paniek' in de vertaling zijn gebaseerd.

Regel 1-9 Οὐκοῦν t/m ἀληθῶν **en afbeelding 1**

Links op afbeelding 1 is een ladder getekend, die leidt naar het logo van de online encyclopedie Wikipedia.

- 2p 3 **a** Citeer uit het tekstgedeelte Οὐκοῦν t/m ἀληθῶν (regel 1-9) het Griekse tekstelement waarop de tekenaar de ladder gebaseerd heeft.
b Noteer welke boodschap de tekenaar volgens jou duidelijk wil maken met het gebruik van het logo van Wikipedia in deze afbeelding.

Regel 1-9 Οὐκοῦν t/m ἀληθῶν

In dit tekstgedeelte wordt beschreven wat er met de losgemaakte persoon gebeurt.

- 3p 4 **a** Citeer uit het tekstgedeelte Οὐκοῦν t/m δεικνυμένων (regel 1-3) het Griekse tekstelement dat inhoudelijk correspondeert met βίᾱ (regel 5).
b Citeer uit het tekstgedeelte Οὐκοῦν t/m δεικνυμένων (regel 1-3) het Griekse tekstelement dat inhoudelijk correspondeert met τῶν νῦν λεγομένων ἀληθῶν (regel 9).
c Heeft ὀδυνᾶσθαί (regel 7) dezelfde oorzaak als ἀλγεῖν (regel 1)? Ga in je antwoord in op beide woorden.

Regel 24 ἔώρων

- 1p 5 Verklaar de aspectswaarde van ἔώρων. Betrek in je antwoord de betekenis van deze werkwoordsvorm.

Regel 23 πάντα en regel 24 πάντων

Met deze twee woorden wordt niet hetzelfde bedoeld.

- 1p 6 Beschrijf in eigen woorden wat met elk van deze twee woorden bedoeld wordt. Baseer je antwoord op het tekstgedeelte Καὶ t/m αἴτιος (regel 22-24).

Regel 26-27 τῆς ἐκεῖ σοφίας

- 2p 7 Beschrijf in eigen woorden wat hier bedoeld wordt met τῆς ἐκεῖ σοφίας en leg uit of dit vergelijkbaar is met het begrip δόξα in Plato's filosofie of met het begrip ἐπιστήμη. Gebruik bij voorkeur in totaal niet meer dan 35 woorden.

Regel 30 ἦσαν

- 2p 8 Noteer de namen van twee verschillende stilistische begrippen die gebruikt zijn in het tekstelement dat het onderwerp vormt van ἦσαν. Laat alliteratie buiten beschouwing.

Regel 35-37 τὸ t/m ζῆν

De losgemaakte gevangene wordt door Socrates vergeleken met degene die in het werk van Homerus de opmerking maakt die in regel 36 geciteerd wordt. Socrates gaat ervan uit dat zijn toehoorders de volledige opmerking in het werk van Homerus kennen:

Liever was ik dagloner op het veld van een arme meester die karig moest leven, dan koning over alle schimmen in het dodenrijk.

- 2p 9 a Met welk element in het bovenstaande citaat vergelijkt Socrates de grot in de grotvergelijking?
b Met welke situatie in de grotvergelijking vergelijkt Socrates het 'koning over alle schimmen' zijn?

Regel 49 ἄνω ἶέναι

- 1p 10 Citeer uit het tekstgedeelte Τί t/m ἐλεεῖν (regel 26-28) het Griekse tekstelement dat inhoudelijk vergelijkbaar is met ἄνω ἶέναι.

Regel 49-50 Καὶ τὸν t/m ἄν

Een classicus merkt op dat Plato hier naar een bepaalde historische gebeurtenis verwijst.

- 1p 11 Noteer deze gebeurtenis. Noteer in je antwoord ook de naam van de persoon naar wie Plato in dat geval verwijst met τὸν ἐπιχειροῦντα λύειν τε καὶ ἀνάγειν (regel 49).

Stel je voor dat tekst 1 als een toneelvoorstelling wordt opgevoerd. Van de negen reacties van Socrates' gesprekspartner kunnen er dan zeven worden uitgebeeld met een instemmende knik, zonder te spreken. De reactie in de regels 38-39 kan niet op deze manier worden uitgebeeld.

- 1p 12 Noteer het nummer van de regel waarin de andere reactie staat die niet op deze manier kan worden uitgebeeld.

Stel je voor dat Plato gelijk heeft en dat de wereld waarin wij leven slechts een afspiegeling is van de echte werkelijkheid.

- 1p 13 Beargumenteer of jij in dat geval liever zou willen zijn zoals de losgemaakte persoon of liever zoals de gevangenen in de grot. Betrek in je antwoord een gegeven uit tekst 1.